SINTEZA
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(consolidarea cadrului normativ în domeniul proprietății intelectuale)
(număr unic 388/MJ/2026)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Afacerilor Externe nr. DI/3/041.1-4531 din 22.04. 2026	**1.**	În întregul text al proiectului de Lege, sintagma „acordurilor internaționale”/ „acordurile internaționale” urmează a fi substituită cu termenul generic „tratatelor internaționale”/„tratatele internaționale” prevăzut în Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.	**Se acceptă**
Cancelaria de Stat nr. 30-69-4911 din 30.04.2026	**2.**	La Art. II prin care se propune modificare la art. 26 alin. (3), se consideră judicios argumentarea raționamentului care a stat la baza înlocuirii autorității emitente a regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei de contestații și procedura de examinare a contestațiilor, respectiv substituirea Ministerului Justiției cu Guvernul, cu atât mai mult cu cât această modificare se propune a fi realizată la nivel de normă primară, fără a fi însoțită de o argumentare corespunzătoare a necesității sale. Or, intervențiile asupra cadrului normativ primar trebuie să respecte standarde sporite de fundamentare, având în vedere stabilitatea și forța juridică superioară a acestuia. Modificarea competenței unei autorități publice prin lege nu poate avea un caracter formal sau implicit, ci trebuie să fie justificată în mod clar, prin raportare la necesități obiective precum reorganizarea atribuțiilor, eficientizarea actului de guvernare sau corectarea unor disfuncționalități identificate în aplicarea normei existente. Transferul competenței de la nivel ministerial la nivelul Guvernului implică nu doar o schimbare de titular al atribuției, ci și o modificare a naturii actului normativ, a procedurii de adoptare și eventual a mecanismelor de control. De asemenea, potrivit principiului transparenței în procesul decizional și al	**Se acceptă** Nota de fundamentare a fost completată.

		motivării actelor normative, orice inițiativă legislativă trebuie să fie însoțită de argumentare, care să detalieze scopul, impactul și oportunitatea modificărilor propuse. Absența unei asemenea argumentări afectează previzibilitatea reglementării și poate genera incertitudini în aplicare. Prin urmare, în lipsa unei fundamentări clare și convingătoare, modificarea propusă apare ca fiind insuficient justificată din punct de vedere juridic, fiind necesară completarea acesteia cu argumente care să demonstreze necesitatea și proporționalitatea intervenției la nivel de normă primară. Aceleași obiecții sunt aplicabile și art. 26^1 alin. (3) prin care se propune aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială, precum și procedura de examinare a cererilor depuse. În aceeași ordine de idei, se consideră judicios necesar, argumentarea în nota de fundamentare a raționamentului prin care se propune abrogarea art. 75 din Legea nr. 50/2008 privind protecția invențiilor și art. 82 din Legea nr. 25/2024 privind mărcile.	
Centrul de Armonizare a Legislației nr. 31/02-126-5066 din 05.05.2026		**II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE** Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Capitolului 7 „Dreptul proprietății intelectuale”. Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene, prezintă relevanță directă prevederile Directivei (UE) 2015/2436 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2015 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (reformare) și Regulamentului (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene (text codificat). 1. **Directiva (UE) 2015/2436** a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2015 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (reformare). *a) Măsuri naționale de transpunere existente a Directivei (UE) 2015/2436*	

		Evaluând gradul de realizare a angajamentelor de transpunere și implementare a Directivei (UE) 2015/2436 în legislația națională, se constată că actul UE prenotat a constituit anterior obiect al transpunerii prin Legea nr. 25/2024 privind mărcile, supusă modificării și completării prin prezentul proiect de lege. *b) Analiza transpunerii dispozițiilor Directivei (UE) 2015/2436* În ceea ce privește transpunerea Directivei (UE) 2015/2436, se constată că prin Art. III din proiect se asigură completarea Legii nr. 25/2024 privind mărcile cu dispozițiile art. 4 alin. (1) lit. (i) – (l) și alin. (3) lit. (a); art. 5 alin. (2) și alin. (3) lit. (a) și (c); art. 6; art. 10 alin. (4) și (6); art. 15 alin. (1); art. 18 alin. (2); art. 43 alin. (3); art. 44 alin. (3) și art. 46 alin. (5) din actul UE, prevederi care, datorită specificului de reglementare, urmează a intra în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. În urma evaluării realizate, se constată că prezentul proiect coroborat cu prevederile existente ale Legii nr. 25/2024 privind mărcile, asigură transpunerea integrală a Directivei (UE) 2015/2436 în legislația națională. Totodată, urmare a examinării proiectului național, precum și a prevederilor Legii nr. 25/2024 prin prisma dispozițiilor Directivei (UE) 2015/2436, se formulează următoarele obiecții ce necesită a fi soluționate în vederea asigurării unei transpuneri conforme a actului UE în legislația națională.	
	3.	Prin pct. 4 din proiect, art. 8 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 25/2025 instituie drept motiv absolut de refuz mărcile „în măsura în care utilizarea acestora contravine actelor normative ale Uniunii Europene sau ale Republicii Moldova, altele decât cele din domeniul mărcilor”, în vederea transpunerii art. 4 alin. (3) lit. (a) din actul Uniunii Europene. În acest context, se impune reformularea sintagmei „actelor normative ale Uniunii Europene”, având în vedere că o asemenea calificare este specifică sistemului normativ național. În consecință, norma urmează a fi ajustată, după cum urmează: „mărcile a căror utilizare contravine	**Se acceptă**

		legislației Uniunii Europene sau legislației Republicii Moldova, alta decât cea din domeniul mărcilor”, asigurându-se astfel claritatea și conformitatea terminologică cu exigențele dreptului Uniunii Europene.	
	4.	Pct. 13 din proiectul național, care completează Legea nr. 25/2025 cu un nou art. 32^1 ce reglementează constatarea ulterioară a nulității unei mărci sau a decăderii din drepturi în temeiul art. 6 din Directivă, urmează a fi revizuit prin eliminarea referinței exprese la art. 39 din Regulamentul privind marca Uniunii Europene și înlocuirea acesteia cu o trimitere generală la Regulament, dat fiind că instituția seniorității este reglementată nu doar exclusiv prin art. 39, ci și prin art. 40 și art. 191–192 din același act.	**Se acceptă**
	5.	Art. 62, alin. (2) din Legea nr. 25/2024, care stabilește motivele de respingere a cererii de înregistrare a mărcii colective, urmează a fi revăzut prin prisma art. 31 (2) din Directiva (UE), astfel încât să se asigure înlocuirea termenului „consumator” cu noțiunea de „public”, pentru a nu restrânge sfera de protecție prevăzută de actul Uniunii Europene, precum și includerea criteriului „probabilității” în aprecierea riscului de inducere în eroare în conformitate cu standardul stabilit de directivă. Aceeași abordare se va aplica și prevederii art. 28 alin. (1) lit. c) din lege, unde termenul „consumator” va fi înlocuit cu „public” în conformitate cu norma europeană corespunzătoare de la art. 20 lit. b).	**Se acceptă** Art. III din proiectul legii a fost completat cu un nou punct prin care se modifică art. 64 alin. (2) din Legea nr. 25/2024. **Se acceptă**
	6.	Art. 68 lit. a) din Legea nr. 25/2024 urmează a fi revăzut prin prisma art. 35 lit. a) din Directivă, întrucât textul național omite referirea la eventualele modificări ale regulamentului de utilizare înscrise în registru, element prevăzut expres de actul UE și esențial pentru asigurarea unei transpuneri fidele.	**Se acceptă**
	7.	De asemenea, se va asigura substituirea, la Art. IV din proiect a sintagmei „la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană” cu „la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană”.	**Se acceptă**

		2. Regulamentul (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene (text codificat). În timp ce Directiva (UE) 2015/2436 reglementează regimul mărcilor naționale înregistrate în statele membre, la Oficiul Benelux sau prin înregistrare internațională cu efect național, Regulamentul 2017/1001 instituie un sistem autonom și unitar de protecție a mărcii la nivelul întregii Uniuni, administrată exclusiv de Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), unde marca UE are caracter unitar – nu poate fi înregistrată, transferată, licențiată sau declarată nulă decât cu efect pe întreg teritoriul Uniunii, statele membre neavând competența de a reglementa condițiile de fond sau procedura de înregistrare a mărcii UE. Prin urmare, deși Legea nr. 25/2024 privind mărcile preia anumite condiții de fond și proceduri de înregistrare similare celor din regulament, acestea sunt reglementate exclusiv pentru marca națională în vederea atingerii finalității impuse de directivă, ci nu întru implementarea regulamentului. Astfel, eliminarea referinței la transpunerea Regulamentului (UE) 2017/1001 din clauza de armonizare a legii este, în consecință, întemeiată atât din perspectiva dreptului Uniunii Europene, cât și din cea a tehnicii legislative naționale.	
	8.	Cu referire formularea „creează cadrul necesar aplicării" prevăzută de proiect, menționăm că aceasta este acceptabilă, însă insuficientă, întrucât simpla definire a noțiunilor de „marcă a Uniunii Europene" și „Regulament privind marca Uniunii Europene" nu constituie punere în aplicare a unui regulament UE. Așadar, analizând prevederile Regulamentului (UE) 2017/1001, dar și practica unor state membre ale Uniunii Europene – Republica Croația, Republicii Estonia, Germania și România, se identifică următoarele obligații exprese impuse statelor membre, pentru a căror îndeplinire sunt necesare acțiuni explicite la nivel național: – Desemnarea instanțelor competente în domeniul mărcilor UE – art. 123–124 din Regulamentul UE. Statele membre sunt	**Se acceptă** Proiectul legii a fost completat cu capitolul VII[1] ”MARCA UNIUNII EUROPENE”, care include aspectele normative semnalate.

		obligate să desemneze pe teritoriul lor un număr cât mai redus de instanțe naționale de primă și de a doua instanță – instanțe pentru mărci ale UE, care să exercite competența exclusivă în litigiile privind contrafacerea și validitatea mărcilor UE; – Conversia cererii de marcă a Uniunii Europene sau a mărcii UE înregistrate în cerere de marcă națională – art. 139–141 din Regulamentul UE Regulamentul (UE) 2017/1001 reglementează mecanismul de conversie a unei cereri de marcă UE sau a unei mărci UE înregistrate în cereri de mărci naționale, atunci când cererea UE este retrasă, respinsă sau marca UE își încetează efectele. Procedura de conversie implică obligatoriu oficiile naționale de proprietate industrială, în cazul Republicii Moldova – AGEPI, cărora EUIPO le transmite cererile de conversie. Astfel, statele membre trebuie să reglementeze procedura națională aplicabilă acestor cereri, ceea ce constituie o veritabilă normă națională de punere în aplicare a regulamentului. – Senioritatea mărcii UE față de marca națională anterioară – art. 39–40 din Regulament. Titularul unei mărci UE care deține și o marcă națională anterioară identică în același stat membru poate revendica senioritatea mărcii naționale, cu efectul că, dacă renunță la marca națională, drepturile sale sunt considerate a continua în temeiul mărcii UE. Statele membre trebuie să reglementeze procedura națională de radiere a mărcii naționale în contextul revendicării senioritații și efectele acesteia în registrul național. În contextul celor identificate, se va asigura completarea proiectului dat cu prevederi exprese care să asigure punerea în aplicare în legislația națională a obligațiilor identificate ce decurg din Regulamentul (UE) 2017/1001, precum și a oricăror altor dispoziții care reflectă obligații directe ce necesită acțiuni concrete de implementare și ajustare a legislației naționale.	
	9.	**III. Respectarea mecanismului de armonizare** *a) Obiecții privind clauza de armonizare* Reieșind din constatările expertizei de compatibilitate privind transpunerea actelor	**Se acceptă**

		UE menționate anterior, clauza de armonizare aferentă proiectului național urmează a fi modificată, ca urmare a completării proiectului în conformitate cu cele stabilite la compartimentul II din prezenta Declarație de compatibilitate, și expusă în redacția următoare: „Prezenta lege: – transpune parțial (transpune art. 4 (1) lit. (i) – (l) și (3) lit. (a); art. 5 (2) și (3) lit. (a) și (c); art. 6; art. 10 (4) și (6); art. 15 (1); art. 18 (2); art. 43 (3); art. 44 (3) și art. 46 (5)) Directiva (UE) 2015/2436 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2015 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (reformare), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 336 din 23 decembrie 2015, CELEX: 32015L2436; – creează cadrul necesar aplicării prevederilor Regulamentului (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene (text codificat), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 154 din 16 iunie 2017, CELEX: 32017R1001, așa cum a fost ultima dată modificat prin Regulamentul (UE) 2023/2411 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023.” Totodată, clauza de armonizare prevăzută la Art. III, pct. 1 din proiectul de lege, va fi expusă în următoarea redacție: „Prezenta lege: – transpune Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 157 din 30 aprilie 2004, CELEX: 32004L0048; – transpune Directiva (UE) 2015/2436 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2015 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (reformare), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 336 din 23 decembrie 2015, CELEX: 32015L2436; – creează cadrul necesar aplicării prevederilor Regulamentului (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca	

		Uniunii Europene (text codificat), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 154 din 16 iunie 2017, CELEX: 32017R1001, așa cum a fost ultima dată modificat prin Regulamentul (UE) 2023/2411 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023”.	
		IV. Concluzii Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, se va asigura revizuirea proiectului și a clauzei de armonizare prin prisma obiecțiilor și propunerilor enunțate în prezenta Declarație de compatibilitate.	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării nr. 17-1523 din 06.05.2026		Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 2026PLP- 1329 din 07.05.2026	**10.**	Art. III pct.5 și 13, autorul proiectului utilizează noțiunea de „senioritatea” mărcii, la momentul actual termenul de „senioritatea” mărcii nu este reglementat în legislația națională din domeniul proprietății intelectuale fiind o noțiune specifică legislației UE (Capitolul III, Secțiunea 4 din Regulamentul UE 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene), în acest sens venim cu propunerea de completare a legislației naționale cu reglementări detaliate în ceea ce privește senioritatea mărcilor.	**Se acceptă** Proiectul legii a fost completat cu capitolul VII[1] ”MARCA UNIUNII EUROPENE”, care include aspectele normative necesare punerii în aplicare a prevederilor Regulamentului (UE) 2017/1001, inclusiv cele cu referire la revendicarea seniorității mărcilor (articolul 102[3]). Precizăm faptul că aceste prevederi urmează să intre în vigoare odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, iar la acel moment, Regulamentul (UE) 2017/1001 va fi direct aplicabil, Legea nr. 25/2024 asigurând normele necesare punerii în aplicare a prevederilor Regulamentului (UE) 2017/1001.
Ministerul Sănătății nr. 24/1634 din 08.04.2026		Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	
Ministerul Finanțelor nr. 04-06/367 din 11.05.2026	**11.**	Considerăm necesară reformularea pct. 4.2 din nota de fundamentare, în sensul precizării că implementarea prezentei legi nu va genera impact asupra bugetului de stat. In acest context, menționăm că, potrivit pct. 4.2 din Instrucțiunea privind efectuarea analizei impactului de reglementare și modul de reflectare a rezultatelor acesteia în nota de fundamentare (anexă la Metodologia de analiză a impactului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului	**Se acceptă** Nota de fundamentare a fost completată.

		nr.574/2024), se descrie impactul financiar asupra bugetelor, cu indicarea costurilor necesare pentru punerea în aplicare a actelor normative, reflectate pe bugete componente ale bugetului public național pe ani bugetari, inclusiv a resurselor de la partenerii de dezvoltare, sau cu identificarea economiilor în cadrul bugetelor actuale care ar putea fi realocate în scopuri propuse și, după caz, cu prezentarea informațiilor privind veniturile generate/ratate pe baza noilor reglementări. Or, din conținutul notei de fundamentare rezultă că proiectul nu implică cheltuieli aferente punerii în aplicare a legii, ci doar eventuale costuri legate de elaborarea proiectului de lege si a unor proiecte de hotărâri ale Guvernului.	
Grupul de Lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător nr. 38-78-5434 din 13.05.2026	**12.**	La art. 93 din Legea nr. 50/2008 privind protecția invențiilor și la art. 104 din Legea nr. 25/2024 privind mărcile se propune ca taxele pentru acțiunile ce țin de protecția invențiilor, cuantumul lor și termenele de plată să nu mai fie stabilite de Guvern, dar să fie stabilite conform Legii nr. 181/2014. Adică, din logica ultimilor modificări ale art.43 din Legea nr.181/2014 se intenționează ca taxele în cauză să fie aprobate de Ministerul Justiției, prin ordinul ministrului. Atenționăm că o astfel de abordare este contrară cu prevederile din art.15 din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, însă cel mai important, această abordare este contrară cu principiul previzibilității cheltuielilor de la art.6 din Legea nr.235/2006 care prevede în mod clar și expres că tarifele și cuantumul acestora la serviciile prestate de autorități publice se stabilește doar de Guvern. Luând în calcul că ordinul ministrului de obicei nu se expertizează, nu se consultă public și nu se avizează cu alte entități dar și poate fi modificat în orice moment, abordarea propusă poate crea situații de abuz, în care cel puțin taxele să fie neargumentat de mari și varietatea serviciilor să fie nejustificată. Legea nr. 25/2024 privind mărcile la art.5 se propune acordarea dreptului AGEPI de a aproba „instrucțiuni” necesare aplicării legii, deși în prezent se prevede că AGEPI doar participă la	**Nu se acceptă** Prevederile proiectului au fost corelate cu modificările art.43 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, care vor intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2027. Totodată, se reține că amendamentele propuse, respectiv art. I pct. 9 și art. III din proiect, urmează să intre în vigoare la date diferite, și anume la 1 ianuarie 2027 și, respectiv, la 2 aprilie 2027. În aceste condiții, normele menționate trebuie raportate la cadrul normativ aplicabil la momentul intrării lor în vigoare. Prin urmare, menținerea formulei potrivit căreia acțiunile pentru care se percepe taxă, metodologia de calculare a tarifelor și cuantumul acestora se stabilesc exclusiv de Guvern nu poate fi susținută, întrucât o asemenea reglementare nu ar fi conformă cu cadrul normativ care va fi aplicabil la data intrării în vigoare a amendamentelor propuse.

		elaborarea acestor instrucțiuni, care, în practică sunt aprobate de Guvern. Această abordare este contrară cu principiul „delimitării funcțiilor de elaborare a politicilor de funcțiile de implementare a acestora", prevăzut de Legea nr.98/2012. În același timp, aprobarea acestor „instrucțiuni" prin actul normativ emis de AGEPI poate crea situații de lipsă de previzibilitate și transparență în aplicarea normelor din lege, luând în calcul procedura simplificată de promovare, aprobare și publicare a actelor AGEPI. În acest sens, instrucțiunile și alte regulamente se recomandă să fie aprobate de Guvern, dar formularele-tip și alte acte cu caracter mai tehnic, să fie aprobate de organul ierarhic superior (Ministerul Justiției) sau, după caz, de AGEPI.	
Consiliul Concurenței nr. DJ-06/447-811 din 20 mai 2026		Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	
Î.C.S. Metro Cash & Carry Moldova SRL	**13.**	În contextul economic actual, Republica Moldova are nevoie de mecanisme care să stimuleze concurența efectivă și să reducă barierele artificiale din calea comerțului legitim cu produse originale. Totodată, considerăm că amânarea intrării în vigoare până la data aderării efective la Uniunea Europeană creează un grad ridicat de incertitudine juridică și economică, întrucât termenul aderării depinde de multiple procese externe și nu poate fi determinat cu suficientă previzibilitate. În aceste condiții, apreciem că este necesară stabilirea unei date clare și previzibile pentru aplicarea noului regim juridic. Prin urmare, solicităm respectuos reconsiderarea prevederilor art. IV din proiectul nr. unic 388/AGEPI/MJ/2026 și stabilirea intrării în vigoare a modificărilor privind epuizarea regională a drepturilor asupra mărcilor începând cu data de 2 aprilie 2027. Considerăm că acest termen reprezintă o perioadă rezonabilă de tranziție, care va permite autorităților publice, titularilor de drepturi, importatorilor și mediului de afaceri să își adapteze practicile comerciale și contractuale, asigurând totodată realizarea	**Nu se acceptă** Precizăm faptul că la momentul de referință, Republica Moldova aplică regimul național de epuizare a drepturilor asupra obiectelor de proprietate intelectuală, inclusiv asupra mărcilor. Aplicarea unui regim regional de epuizare a drepturilor pentru un stat este determinată direct de apartenența sa la spațiul economic relevant și de obligațiile reciproce dintre statele participante, cum este cazul pieței Uniunii Europene și al Spațiului Economic European. În această ordine de idei, menționăm că epuizarea regională este susținută de un sistem comun de reguli, control vamal și instrumente de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală, bazate pe reciprocitate și pe garantarea unui nivel echivalent de protecție a acestor drepturi. În condițiile în care Republica Moldova nu este, la moment, parte a pieței interne a Uniunii Europene și nu participă la mecanismele specifice Spațiului Economic European în materie de proprietate intelectuală, respectiv, nu sunt întrunite

		într-un termen apropiat a beneficiilor economice și concurențiale ale reformei.	premisele juridice și instituționale necesare pentru aplicarea regimului de epuizare regională a drepturilor în raport cu acest spațiu economic. Din aceste considerente, normele care prevăd aplicarea unui asemenea regim pentru Republica Moldova urmează să producă efecte de la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, moment în care vor fi asigurate condițiile de reciprocitate și integrare necesare funcționării acestui mecanism.
Asociația investitorilor străini (FIA) nr. 86 din 03.06.2026	**14.**	Considerăm că modificarea propusă la art. 16 din Legea nr. 25/2024 privind mărcile, prin instituirea regimului regional de epuizare a drepturilor asupra mărcilor pentru produsele introduse legal pe piața Uniunii Europene și a Spațiului Economic European, reprezintă o reformă importantă și necesară pentru dezvoltarea unui mediu concurențial sănătos și pentru apropierea efectivă a Republicii Moldova de piața internă europeană. Totodată, apreciem că prevederea privind intrarea în vigoare a noului regim doar la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană limitează semnificativ impactul practic al reformei și amână nejustificat beneficiile economice și concurențiale pe care aceasta le poate genera încă în etapa actuală. În opinia noastră, Republica Moldova dispune de toate premisele pentru implementarea anticipată a regimului regional de epuizare a drepturilor, anterior aderării efective la Uniunea Europeană. Regimul epuizării drepturilor asupra mărcilor este recunoscut în dreptul internațional ca fiind o opțiune de politică legislativă aflată la discreția fiecărui stat. Inclusiv Acordul TRIPS al Organizației Mondiale a Comerțului lasă statelor libertatea de a determina propriul sistem de epuizare a drepturilor de proprietate intelectuală. Prin urmare, nu există impedimente juridice internaționale care să împiedice Republica Moldova să aplice imediat un regim regional compatibil cu modelul Uniunii Europene. În contextul economic actual, Republica Moldova are nevoie de mecanisme care să stimuleze concurența efectivă și să reducă barierele artificiale din calea comerțului legitim cu produse originale. Totodată, considerăm că amânarea intrării în vigoare până la data aderării efective la Uniunea Europeană creează un grad ridicat de incertitudine juridică și economică, întrucât termenul aderării depinde de multiple procese externe și nu poate fi determinat cu suficientă previzibilitate. În aceste condiții, apreciem că este necesară stabilirea unei date clare și previzibile pentru aplicarea noului regim juridic. Prin urmare, solicităm	

		respectuos reconsiderarea prevederilor art. IV din proiectul de lege (nr. unic 388/AGEPI/MJ/2026) și stabilirea intrării în vigoare a modificărilor privind epuizarea regională a drepturilor asupra mărcilor începând cu data de 2 aprilie 2027.	
Comitetul populațiilor – cheie afectate de HIV (KAP Moldova) nr. 7 din 23.06.2026	**15.**	În conformitate cu dispozițiile în vigoare ale alin. (1) art. 23 din Legea privind protecția invențiilor nr. 50/2008, în RM este aplicabil regimul „național" de epuizare a drepturilor conferite de brevet. În practică, aceasta înseamnă că, după introducerea unui produs brevetat în circuitul comercial în afara RM, titularul brevetului își păstrează dreptul de a controla importul acestuia în RM. În fapt, acest lucru creează o dublă monopolizare, nu doar asupra producerii și primei comercializări a produsului brevetat, ci și asupra importului acestuia în RM. Ca urmare, importatorul obține o poziție monopolistă exclusivă pe piață, iar furnizorii alternativi nu pot procura și importa în RM același produs original din alte țări la un preț mai mic. O asemenea situație limitează concurența și contribuie la menținerea unor prețuri ridicate pentru produsele originale (brevetate), inclusiv pentru medicamente și produse agrochimice. Lipsa concurenței între furnizori conduce la situația în care statul și oamenii sunt nevoiți să procure produse brevetate la prețurile stabilite de furnizorii monopoliști. Prețurile ridicate la medicamente au un impact direct și negativ asupra realizării dreptului la sănătate. Potrivit Comentariului general nr. 14 (2000) al Comitetului ONU pentru Drepturile Economice, Sociale și Culturale, statele au obligația de a asigura „disponibilitatea" și „accesibilitatea economică" a medicamentelor pentru toate persoanele care au nevoie de acestea. Atunci când prețul medicamentelor devine excesiv de ridicat ca urmare a monopolizării pieței, statul nu poate achiziționa cantități suficiente de medicamente, iar numeroși pacienți sunt lipsiți de posibilitatea de a beneficia de tratamentul necesar. Totodată, RM nu este legată de nicio obligație internațională de a menține anume regimul „național" de epuizare a drepturilor. Art. 279 din Acordul de Asociere dintre RM și UE prevede expres	**Nu se acceptă** Regimul regional de epuizare a drepturilor reprezintă un mecanism juridic specific piețelor integrate, fundamentat pe existența unui spațiu comun de circulație a mărfurilor, a unor reguli armonizate privind protecția proprietății intelectuale, supravegherea pieței și controlul calității produselor. În prezent, Republica Moldova nu face parte dintr-o asemenea piață regională, iar instituirea unilaterală a unui regim de epuizare regională, aplicabil unui grup eterogen de state, nu este susținută de un cadru juridic comun care să asigure funcționarea eficientă și uniformă a acestui mecanism. Mai mult, noțiunea de „regiune" propusă, care include state membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European, Organizației Mondiale a Comerțului și Organizației Cooperării Economice a Mării Negre, nu corespunde conceptului juridic al epuizării regionale a drepturilor. Apartenența la aceste organizații nu presupune existența unei piețe comune și nici aplicarea unor reguli uniforme privind circulația mărfurilor și protecția drepturilor de proprietate intelectuală. În consecință, extinderea regimului de epuizare asupra acestor state nu poate fi justificată prin simpla apartenență la respectivele organizații. Dispozițiile invocate din TRIPS și Declarația de la Doha consacră doar o marjă de flexibilitate a statelor în stabilirea regimului de epuizare, fără a impune sau defini un model concret de aplicare și fără a reglementa modalitatea de constituire a unei „regiuni" în sens juridic. Acordul de Asociere RM–UE permite opțiunea pentru regim regional, însă în logica unor piețe integrate funcțional, caracterizate prin reguli comune și mecanisme uniforme de aplicare a drepturilor, condiții care nu sunt întrunite în structura regională propusă.

		posibilitatea instituirii unui regim „național” sau „regional” de epuizare a drepturilor. Regimul „regional” poate fi instituit în mod unilateral și, prin urmare, nu este legat exclusiv cu aderarea la UE. De asemenea, art. 6 al Acordului TRIPS oferă statelor posibilitatea de a alege regimul de epuizare a drepturilor. Punctul 5(d) din Declarația de la Doha privind Acordul TRIPS și sănătatea publică confirmă suplimentar dreptul fiecărui stat de a stabili în mod autonom regimul de epuizare a drepturilor și de a utiliza importul paralel în scopul protejării sănătății publice și al extinderii accesului la medicamente. Potrivit datelor Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI/WIPO) pentru anul 2022, doar 30 de state ale lumii menținеau un regim „național” de epuizare a drepturilor, printre care nu se regăsea niciun stat membru al UE. Regimul „regional” de epuizare a drepturilor înseamnă că, după prima introducere legală a unui produs pe piață unei țări incluse în lista țărilor specificate în legislație sau a unei regiuni specificate în legislație, titularul brevetului nu mai poate împiedica importul ulterior al produsului respectiv din acele state sau din acea regiune. În consecință, regimul „regional” elimină monopolul asupra importului și creează baza juridică necesară funcționării mecanismului importului paralel. Importul paralel (alternativ) reprezintă importul unui produs original (brevetat) de către un furnizor alternativ fără acordul titularului brevetului, dacă produsul respectiv a fost deja introdus în mod legal pe piață de către titularul brevetului sau cu consimțământul acestuia într-o altă țară sau regiune. Este important de subliniat că produsele importate în regim de import paralel nu sunt contrafăcute, deoarece acestea sunt fabricate de titularul brevetului, iar din acest motiv nu are loc nicio încălcare a drepturilor conferite de brevet. Cu alte cuvinte, vorbim despre importul aceluiași produs original (brevetat), fabricat de același producător, dar printr-un canal alternativ de livrare. Scopul principal al importului paralel constă în dezvoltarea concurenței între	Datele și practicile OMPI prezentate au caracter descriptiv și statistic, fără a constitui un temei normativ pentru extinderea conceptuală a noțiunii de regiune dincolo de cadrul integrării economice consacrate. Mai mult ca atât, acestea demonstrează că statele membre ale Uniunii Europene nu sunt incluse în categoria statelor cu regim național de epuizare, întrucât acestea aplică un regim regional de epuizare în cadrul pieței interne a UE/SEE, ceea ce explică în mod direct faptul că niciun stat membru al UE nu figurează în lista respectivă. Prin urmare, datele OMPI confirmă existența unei distincții clare între regimurile naționale și cele regionale, în funcție de nivelul de integrare economică. În același timp, existența importului paralel în reglementările sectoriale privind medicamentele nu determină și nu condiționează modificarea regimului general al brevetelor, acestea operând în planuri juridice distincte și autonome. În aceste condiții, instituirea, la această etapă, a unui regim regional de epuizare a drepturilor nu este justificată și nu poate fi susținută în cadrul prezentului proiect de lege.

		furnizori și reducerea prețurilor la produse, inclusiv la medicamente și produse agrochimice. Experiența internațională demonstrează că posibilitatea achiziționării medicamentelor originale de la furnizori alternativi permite statelor să le cumpere la prețuri mai mici, să economisească resurse bugetare și să extindă accesul pacienților la tratament. De asemenea, trebuie menționat că în art. 76 din Legea cu privire la medicamente nr. 153/2025 este deja prevăzută posibilitatea importului paralel de medicamente. Totuși, în practică, acest mecanism nu va putea funcționa dacă va fi menținut regimul „național" de epuizare a drepturilor prevăzut în art. 23 din Legea privind protecția invențiilor nr. 50/2008. Astfel, introducerea unui regim „regional" de epuizare a drepturilor reprezintă o condiție necesară pentru funcționarea efectivă a mecanismului de import paralel al medicamentelor prevăzut de legislația RM. Considerăm necesară trecerea fără întârziere de la regimul „național" la regimul „regional" de epuizare a drepturilor conferite de brevete înainte de aderarea RM al UE. Considerăm, de asemenea, că până la aderarea RM la UE noțiunea de „regiune" trebuie definită într-un mod larg, pentru a permite importul paralel al produselor din state cu prețuri mai reduse. O asemenea abordare va permite realizarea importului paralel al medicamentelor din țări în care prețurile sunt mai mici decât în RM. Printre aceste state se numără, în special, Serbia și Turcia. Potrivit Hotărârii Guvernului RM nr. 295/2023, Serbia este, de asemenea, una dintre țările de referință utilizate de RM pentru stabilirea prețurilor la medicamente. Astfel, RM recunoaște deja piața de medicamente din Serbia ca fiind importantă din punctul de vedere al prețurilor la medicamente. Prin urmare, pentru a include Serbia, Turcia și alte state cu prețuri mai reduse la medicamente în „regiune", propunem definirea „regiunii" ca incluzând statele membre ale UE, SEE, Organizației Mondiale a Comerțului (din care face parte Turcia) și Organizației Cooperării Economice la Marea	

		Neagră (din care fac parte Serbia și Turcia). Limitarea regiunii exclusiv la teritoriul UE și SEE va reduce considerabil eficiența practică a importului paralel, va limita concurența între furnizori și va diminua efectul potențial de reducere a prețurilor la medicamente. În legătură cu cele expuse, solicităm introducerea regimului „regional" de epuizare a drepturilor fără întârziere, înainte de aderarea RM la UE și, în acest scop, propunem completarea art. IV al proiectului de lege cu un nou alineat, care să intre în vigoare de la data adoptării proiectului de lege și să aibă următorul cuprins: • Art. I pct. 3 va avea următorul cuprins până la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană: „(1) Drepturile conferite de un brevet nu se extind asupra acţiunilor privind un produs protejat de brevetul în cauză, efectuate pe teritoriul Republicii Moldova, după ce acest produs a fost plasat pe piaţă într-un stat membru al Uniunii Europene, în Spațiul Economic European, într-un stat membru al Organizației Mondiale a Comerțului sau al Organizației Cooperării Economice la Marea Neagră de către titularul brevetului sau cu acordul expres al acestuia."	
Expertizare			
Centrul Național Anticorupție nr. ELO26/11692 din 15.07.2026		**Concluziile expertizei:** Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (consolidarea cadrului normativ în domeniul proprietății intelectuale) are drept scop consolidarea cadrului normativ național în domeniul proprietății intelectuale, prin asigurarea compatibilității acestuia cu standardele Uniunii Europene și eficientizarea mecanismelor de protecție juridică a obiectelor de proprietate intelectuală. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit. a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).	**Se ia act.**

Expertiza de compatibilitate - Comisia Europeană			
		Urmare evaluării efectuate, Comisia Europeană nu a invocat careva obiecții și propuneri cu referire la proiectul de lege, iar în contextul subiectului privind data aplicării regimului de epuizare a drepturilor de proprietate intelectuală la nivelul UE/SEE, Comisia a menționat că Republica Moldova ar putea introduce și aplica, chiar înainte de aderarea la Uniunea Europeană, principiul epuizării regionale a drepturilor de proprietate intelectuală la nivelul Uniunii Europene și în Spațiul Economic European. Cu toate acestea, subliniază că o astfel de extindere ar implica o anumită asimetrie, întrucât nu ar exista o reciprocitate din partea UE înainte de aderare. Respectiv, Republicii Moldova îi revine sarcina de a evalua o astfel de extindere din punct de vedere al politicilor publice, precum și de analiza impactul asupra titularilor de drepturi. Totodată, potrivit Poziției comune a Uniunii Europene în cadrul negocierilor de aderare a Republicii Moldova, aferentă Clusterului 2 – Piața internă (AD 79/1/26 REV 1), epuizarea drepturilor de proprietate intelectuală la nivelul UE/SEE constituie un principiu fundamental care stă la baza pieței unice și care urmează să fie respectat de toate statele membre începând cu data aderării. Având în vedere că acest sistem de epuizare este legat de piața unică, el nu poate fi aplicat Republicii Moldova în prezent. Prin urmare, modificările aduse legislației relevante în domeniul proprietății intelectuale ar trebui să includă dispoziții care să asigure epuizarea drepturilor la nivelul UE/SEE începând cu data aderării.	**Se ia act.**